

Ympäristölupa, toiminnan olennainen muuttaminen, eläinsuoja, Tikkanen, Utajärvi

OULYMP 18.06.2026
4831/11.01.00/2025

Asia Jari Tikkasen ympäristönsuojelulain mukainen lupa eläinsuojan toiminnan olennaiseen muuttamiseen Utajärven kunnan tilalla Kovala 889-405-16-30 ja Kanava-alue 889-405-16-6.

Hakija Jari Tikkanen
y-tunnus 1460569-2

Hakijan osoitetiedot ovat päätöksen liitteessä 1, jota ei julkaista verkkosivuilla.

Asian valmistelija Nina Keränen, ympäristötarkastaja p. 040 1865409
Camilla Vihanta, ympäristötarkastaja

Luvan hakemisperuste

Ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 4 kohdan 5) mukaan eläinsuoja, joka on tarkoitettu usealle a tai b kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle ja joka ei ole suoraan ilmoituksenvarainen a kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella, ilmoituksenvaraisuus määräytyy liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella; tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun ilmoituksenvaraisuuden rajaan, jonka ylityessä toiminta on ilmoituksenvarainen.

Eläinsuojan lähin häiriintyvä kohde sijaitsee noin 70 metrin päässä eläinsuojista. Valtioneuvoston asetuksessa ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) edellytetään, että hakemuksen mukaisessa toiminnassa etäisyysvaatimus lähimpään häiriintyvään kohteeseen on 250 metriä. Hakemuksen mukaisen toiminnan etäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen on merkittävästi pienempi, kuin asetuksen vaatima vähimmäisetäisyys. Tästä syystä ilmoitusmenettelyn sijaan asia käsitellään ympäristölupamenettelyssä.

Ympäristönsuojelulain 29 a §:n mukaan liitteen 4 mukaiseen ilmoituksenvaraiseen toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jos toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus. 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan ympäristölupa on oltava toimintaan josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Lupaviranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain 29 a §:n 2 momentin mukaan, kun toimintaan tarvitaan ympäristölupa 1 momentin 2 tai 3 kohdan nojalla, ympäristöluvan käsittelee se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu 115 a §:n nojalla käsitellä toimintaa koskeva ilmoitus. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojelulain 115 a §:n 4 momentin perusteella. Ympäristönsuojelulain 35 §:n ja 115 a §:n 5 momentin mukaan toiminnan

muuttamista koskevan hakemuksen käsittelee se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu käsitellä vastaavaa uutta toimintaa koskeva hakemus.

Utajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Asian vireilletulo

Ympäristölupahakemus on jätetty Oulunkaaren ympäristöpalveluille 15.12.2025 ja sitä on täydennetty 29.12.2025, 13.2.2026, 25.3.2026 ja 13.4.2026.

Alueen sijainti

Eläinsuoja sijaitsee Utajärven kunnassa kiinteistöillä Kovala 889-405-16-30 ja Kanava-alue 889-405-16-6, noin 5,8 kilometriä Utajärven keskustasta luoteeseen. Etälietesäiliö sijaitsee kiinteistöllä Roininen 889-407-3-53, noin 3,5 kilometriä tilakeskuksen eteläpuolella.

Luvat ja sopimukset

Oulunkaaren ympäristölautakunta on päätöksellään 11.9.2009 § 89 myöntänyt Jari Tikkaselle luvan eläinsuojan toiminnalle kiinteistölle Kovala RN:o 889-405-16-30. Eläinsuojaan on saanut sijoittaa enintään 42 lypsylehmää, 22 hiehoa, 5 lihanautaa ja 17 vasikkaa. Hakija omistaa hakemuksen kohteena olevat tilat.

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Tilakeskuksen alueella on voimassa Sotkajärvi-Alakylä osayleiskaava, jossa toiminnot sijoittuvat maatilojen talouskeskusten alueelle (AM) sekä maatalousalueelle (MT). Etälietesäiliön alueella ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa. Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavassa etälietesäiliön läheisyydessä kulkee matkailun vetovoima-alueen / matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueen raja. Alueella ei ole merkintöjä 1., 3. eikä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa.

Tilakeskus tai etälietesäiliö eivät sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue sijaitsee tilakeskuksesta noin 9,5 kilometrin etäisyydellä.

Lähin vesistö, Sotkajärvi, sijaitsee noin 50 metrin etäisyydellä eläinsuojasta. Etälietesäiliö ei sijaitse vesistöjen läheisyydessä. Etälietesäiliön läheisyydessä ei sijaitse vesistöjä, mutta suunnitellun sijoituspaikan läheisyydessä on ojastoa.

Alle 500 metrin etäisyydellä talouskeskuksesta on karttatarkastelun perusteella 6 asuin- tai vapaa-ajanrakennusta. Lähin naapurin asuinrakennus sijaitsee eläinsuojasta noin 70 metrin päässä. Etälietelantalasta etäisyys lähimpään asuin- tai vapaa-ajan asuntoon on 900 metriä. Tilan välittömässä läheisyydessä ei ole muita eläinsuojia.

Tilakeskuksen tai etälietesäiliön välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita eikä metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Lähin luonnonsuojelualue, yksityinen Kivisuon luonnonsuojelualue sijaitsee noin 2,7 kilometriä tilakeskuksesta koilliseen. Etälietesäiliötä lähin luonnonsuojelualue, yksityinen Martin suojelumetsä, sijaitsee noin 2,3 kilometriä lietesäiliöstä lounaaseen.

Tilakeskuksen alueella on mahdollinen muinaismuistolain mukainen löytöpaikka (Raatila). Lisäksi tilakeskuksen läpi kulkee rakennetun

kulttuuriympäristön kohde Keisarintie. Etälietesäiliön läheisyydessä ei ole tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Toiminnan kuvaus

Kyseessä on lupahakemus olemassa olevan eläinsuojan toiminnan laajentamiseen sekä etälietesäiliön rakentamiseen. Nykyisin tilalla on ympäristölupa 42 lypsylehmälle, 22 hieholle, 5 lihanaudalle sekä 17 vasikalle. Laajennuksen jälkeen tilalla on 60 lypsylehmää, 15 12-24 kk ikäistä hiehoa, 10 6-12kk ikäistä lehmävasikkaa ja 25 alle 6kk ikäistä vasikkaa. Eläinyksikköinä toiminta laajenee nykyisen luvan 582,5 eläinyksiköstä 784,5 eläinyksikköön ja on laajenuksena 1,35-kertainen.

Tilakeskukseen ei rakenneta uutta eläinsuojaa tai lietelantaloita. Toiminnan laajentaminen tehdään eläinsuojan sisäisin järjestelyin sekä vähäisin ulkoisin muutoksin. Uusi lietesäiliö sijoittuu talouskeskuksen eteläpuolelle peltoalueelle noin 3,5 kilometrin etäisyydelle tilan peltoalueiden yhteyteen. Tilalla on ennestään kolme lietesäiliötä, tilavuuksiltaan 294 m³ (nettotilavuus 221 m³), 446m³ (354 m³) ja 721 m³ (572 m³). Eläintilan yhteydessä on kuivalantala jonka tilavuus on 162 m³. Lietteiden siirto etäsäiliöön tapahtuu lietevaunun avulla. Tilakeskuksessa lietteiden siirrot säiliöiden välillä toteutetaan pumppaamalla.

Eläinsuojassa on lannan käsittelytapana lietelanta sekä kuivikelanta. Lietelantalat täytetään nestepinnan alapuolelta ja kaikissa tilakeskuksen lietelantaloissa on kattamistapana kelluva turvekate. Etälietelantalalan kattamistapana on luontainen kuorettuma. Tilalla on kuivitusjärjestelmänä täyskuivikepohja joka tyhjenetään neljä kertaa vuodessa. Kuivalantala sijaitsee eläinsuojan yhteydessä ja se on katettu kiinteällä peltikatolla. Lannan levitykseen on käytettävissä peltoalaa yhteensä ■■■ ha, joista ■■■ ha on omaa peltoa ja ■■■ ha vuokrateltoja. Pellot eivät sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.

Lypsävät, hiehot ja nuorkarja laiduntavat talouskeskusta ympäröivillä lohkoilla laitumien kestokyvyn mukaan. Laidunala on noin 10 ha ja eläimiä pidetään laitumella 4 kuukautta vuodessa. Lypsävät pidetään laidunkaudella öisin sisällä, hiehot ja nuorkarja ulkona. Laitumet tai osa niistä rajoittuvat vesistöön, eläimet eivät pääse veteen. Laitumella on juottopaikka ja juottovaunu. Laitumella ei ole pysyvää tai kiertävää ruokintapaikkaa. Tilalla ei ole jaloittelu- tai ulkotarha-alueita.

Tilan vesi tulee kunnallisesta vesijohtoverkosta. Maitohuoneen jätevesiä ja muita pesuvesiä syntyy noin 300 m³ vuodessa ja ne johdetaan lietesäiliöön. Lypsypihatossa on kompostikäymälä.

Tilalla valmistetaan säilörehua laakasiiloihin 1000 tonnia vuodessa ja pyöröpaaleihin 200 tonnia vuodessa. Laakasiilojen yhteydessä on umpikaivo, josta puristeneste pumpataan lietevaunuun tai suoraan viereiseen etälietesäiliöön. Esikuivatusta pyöröpaalatusta säilörehusta ei muodostu puristenesteitä. Pyöröpaalit avataan lypsypihatton rehuhuoneessa betonilattialla.

Tilalla syntyy vuodessa jätteitä seuraavasti: sekajätettä arviolta 500 kg, maatalouden muoveja 3000 kg, jäteöljyjä 200 litraa, muuta öljyistä jätettä 50 kg, akkuja ja paristoja 40 kg, vaarallisia jätteitä 10 kg, metalliromua 1000 kg, itsestään kuolleita eläimiä 2000 kg ja rehujätettä 5000 kg. Sekajätteen osalta tila on järjestetyn jätehuollon piirissä. Rehujäte ajetaan kuivikelannan seassa pellolle. Muut jätteet toimitetaan jäteasemalle tai

operaattoreille. Kuolleet eläimet noutaa Honkajoki Oy. Itsestään kuolleet eläimet välivarastoidaan pihaton päätyluiskalla pressulla peitettynä.

Tilalla on kolme polttoainesäiliötä tilavuuksiltaan 1500 litraa, 2700 litraa ja 1500 litraa. Kaikissa säiliöissä on moottoripolttoöljyä. Kaikki säiliöt ovat yksivaippaisia, maanpäällisiä, lukittuja ja niissä on lapon estolaite. Säiliöt ovat sijoitettuna valuma-altaalliseen katettuun polttoainehuoneeseen jossa on betonilattia. Valuma-altaan tilavuus on 2,8 m³.

Tilalla säilytettävät kemikaalit ovat öljytuotteet, biologiset rehunsäilöntäaineet, lannoitteet, kasvinsuojeluaineet, vähäisiä määriä eläinten lääkkeitä sekä eläinsuojassa käytettäviä pesuaineita ja desinfiointiaineita. Kemikaalit varastoidaan maatilakorjaamolla tai navetassa. Lannoitteet varastoidaan piha-alueella pressulla peitettynä.

Talouskeskus sijaitsee Oulu-Kajaani -rautatien ja Oulujoen välissä. Pääasiallinen kulku kiinteistölle on Simintien-Saviniementien-Alakyläntien kautta. Laajennuksen johdosta tilan liikennemäärät eivät muutu merkittävästi nykyisestä. Eläinten pitoon liittyvän raskaan liikenteen muodostaa maitoauton käynti joka toinen päivä, eläinkuljetukset ja rehuauton käynnit kuukausittain sekä satunnaiset tuotantotarviketoimitukset. Muu liikenne on lähinnä tavanomaista henkilöautoliikennettä. Yksikön normaalilla toiminnalla ei ole peltoviljelysesonkien ulkopuolella käytännössä vaikutusta paikalliseen liikenteeseen tai liikennemääriin.

Tiedot toiminnan päästöistä ja vaikutuksista ympäristöön sekä toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi

Eläinsuojasta ei aiheudu meluhaittoja. Kotieläintuotannon aiheuttama melu syntyy lähinnä työkoneliikenteestä talouskeskuksen alueella rehujen sekä lannan siirtokuljetusten aikana. Lietteen varastointiin käytetään talouskeskuksen osalta olemassa olevia säiliöitä, joiden lisäksi lisälietetilavuus rakennetaan etäsäiliönä. Lietelannan käsittelystä syntyvä haju esiintyy pääsääntöisesti lyhytkestoisena vain sekoituksen sekä lannan siirtokuljetusten yhteydessä. Toiminnasta ei aiheudu haitallista pölyämistä tai tärinää.

Rakennusten, lietesäiliöiden, polttoainesäiliöiden sekä laitteiden kuntoa ja toimivuutta seurataan päivittäisten maatalous- ja eläintenhoitotöiden lomassa. Toiminnalle ei esitetä muuta säännöllistä tarkkailua.

Maidontuotannossa noudatetaan Osuuskunta Pohjolan Maidon toimintaohjeita. Tilalle laaditaan palo- ja pelastussuunnitelma laajennuksen valmistuttua.

Tilalla on käytettävissä traktorikäyttöinen 28 kVA aggregaatti sähkökatkojen varalle. Eläinsuojista ja muista rakennuksista löytyy alkusammuttimet/paloposteja tarvittava määrä. Polttoainesäiliöt on sijoitettu suoja-altaalliseen katokseen. Säiliöiden kunto tarkastetaan silmämääräisesti päivittäin. Mahdollisen öljyvahingon sattuessa tilalla on varattuna imeytysmateriaalia sekä kalustoa sen levittämiseen sekä kokoamiseen.

Hajuhaittoja vältetään kattamalla talouskeskuksessa olevat säiliöt kelluvalla turvekatteella. Lietesäiliön 2 täyttö tapahtuu pumppaamalla liete nestepinnan alapuolelle. Maatalousmuovit välivarastoidaan astioissa ja toimitetaan joko hyötykäyttöasemalle tai keräilyyn.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin sekä Utajärven kunnan verkkosivuilla 14.4.-21.5.2026. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti toiminta-alueen naapuritilojen omistajille.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Lupa- ja valvontavirastolta, Utajärven kunnan kaavoitukselta sekä Oulun museo- ja tiedekeskukselta. Lupa- ja valvontavirasto on ilmoittanut ettei anna asiassa lausuntoa. Oulun museo- ja tiedekeskus on ilmoittanut ettei sillä ole huomautettavaa hankkeesta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut Oulunkaaren ympäristölautakunta toimielimenään toimii Utajärven kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena. Lupahakemuksen sisällöstä on keskusteltu ympäristöterveydenhuollon ympäristötarkastajan kanssa.

Utajärven kunnan kaavoitus toimitti lausuntonsa 15.4.2026 jossa lausuttiin seuraavaa:

“Jari Tikkasen omistama eläinsuoja kiinteistöllä 889-405-16-30 sijoittuu Sotkajärvi-Alakylä osayleiskaavan alueelle. Eläinsuojan ja sen ympäristön kaavamerkintä on AM, joten hanke on osayleiskaavan mukainen.

Etälietesäiliölle kiinteistöllä 889-407-3-53 Utajärven rakennusvalvonta on myöntänyt rakentamisluvan etälietesäiliön rakentamiseksi lupatunnuksella 25-0020-RL.

Etälietesäiliöstä kunta ei näe syytä enää lausua.

Utajärven kunnan kaavoituksella ei ole huomautettavaa Oulunkaaren ympäristöpalveluille jätetystä ympäristölupahakemuksesta.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta jätettiin yksi muistutus.

Muistuttaja A 13.5.2026:

“Kuulemiseni ei millään tavoin koske karjasuojan rakentamista tai laajentamista.

Etälietesäiliö tulee metsäpalstani naapuri peltoalueelle.

En vastusta sen sinne sijoittamista. Jos palstalle on asiaa niin voin tunnustella tuulensuuntaa, jos nyt paskan haju sattuisi maataloudesta vieraantuneen hajuaistia ärsyttämään. Ja lopuksi: nostan hattua ihmisille, jotka jaksavat uskoa maa- ja karjatalouteen. Heidän työnsä tuloksena saimme vaimoni kanssa, maidonjalostus, elannon, yli 44 v, ja nyt eläkkeen.”

Hakijan kuuleminen

Hakija on ilmoittanut 25.5.2026 sähköpostitse että on tutustunut annettuun lausuntoon ja muistutukseen eikä niihin ole vastattavaa.

Oulunkaaren ympäristölautakunta myöntää Jari Tikkaselle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan eläinsuojan toiminnalle Utajärven kunnan kiinteistöille Kovala 889-405-16-30 ja Kanava-alue 889-405-16-6 sekä etälietesäiliön sijoittamiselle kiinteistölle Roininen 889-407-3-53.

Eläinsuojan toimintaa tulee harjoittaa hakemuksessa esitetyllä tavalla noudattaen muun lainsäädännön ohella valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) ja noudattaen seuraavia määräyksiä:

1. Eläinsuojaan saa sijoittaa hakemuksen mukaisesti enintään 60 lypsylehmää, 15 hiehoa, 10 6-12kk ikäistä lehmävasikkaa ja 25 alle 6 kuukauden ikäistä vasikkaa eli yhteensä 784,5 eläinyksikköä. Eläinten määrää ja ikäjakaumaa voidaan muuttaa yhteenlasketun eläinyksikkömäärän sisällä edellyttäen, että lannantuotanto ja muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yhteenlasketun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa ja ympäristövaikutuksia.
2. Etälietesäiliötä ei tule sijoittaa alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta.
3. Toiminnan eläinsuojissa ja niiden ympäristössä tulee tapahtua siten, että siitä ei aiheudu kohtuutonta liikenne-, jäte-, haju- tai meluhaittaa naapureille ja ympäristölle. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä toiminnan haittojen tutkimiseksi ja rajoittamiseksi.
4. Eläinsuojien poistoilma tulee johtaa ulos mahdollisimman korkealta, vähintään kattoharjan korkeudelta. Poistoilma on pyrittävä johtamaan pois päin lähimmästä häiriintyvistä kohteesta.
5. Lantavarastoilta edellytetään 12 kuukauden varastointitilavuutta. Lietelannan, eläinsuojien pesuvesien, puristenesteiden sekä lietesäiliöihin kertyvien sadevesien varastointitilaa tulee olla kate huomioiden käytettävissä vähintään 2529 m³ ja kuivikelannalle yhteensä 85,4 m³.
6. Eläinsuojan ja lantavarastojen ympäristö tulee pitää siistinä. Eläinsuojan ja lantavarastojen rakenteet tulee ylläpitää vesitiiviinä ja niitä tulee käyttää siten, etteivät lanta ja muut muodostuvat nesteet pääse valumaan pinta- ja pohjaveteen tai muualle ympäristöön. Eläinsuojien katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet tulee johtaa eläinten kulkuväylien sekä lannan varastointi- ja käsittelytilojen ulkopuolelle. Eläinsuojan kulkuteiden tulee olla kovapohjaisia ja niille kertyvä lanta tulee poistaa säännöllisesti. Lannan varastointitilat tulee tyhjentää vuosittain. Tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava varastojen kunto ja havaitut puutteet on korjattava välittömästi.
7. Lietelantasäiliöt on täytettävä nestepinnan alapuolelta. Tilakeskuksen lietesäiliöt tulee kattaa kiinteällä tai kelluvalla katteella. Kelluvan katteen pysyvyyttä tulee tarkkailla ja tarvittaessa katteen pysyvyys varmistaa.
8. Eläinten laiduntaminen on järjestettävä siten, ettei laidunnuksesta aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa. Mikäli

laidunalueelle on tarve sijoittaa ruokinta- tai juottopaikka, tulee sen sijoittamisessa noudattaa valtioneuvoston asetuksessa 1250/2014 eli ns. nitraattiasetuksessa esitettyjä suojaetäisyyksiä sekä muita rajoituksia. Ruokinta- tai juottopisteen paikkaa on vaihdeltava määräjain merkittävän pistemäisen kuormituksen estämiseksi.

9. Hakemuksen mukaisen eläinmäärän lannan levitykselle on oltava käytössä vähintään 54,9 hehtaaria peltoa tai lannan levityssopimuksia. Toiminnanharjoittajan hallussa olevista lannan levityspelloista on oltava ajantasaiset vuokrasopimukset ja ne on pyydettäessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Lannan levitys ja kuljetus sekä muu toiminta tulee järjestää siten, ettei se aiheuta kohtuutonta haittaa alueen asukkaille.
10. Pohjavesialueella sijaitseville pelloille ei saa levittää lietalantaa, pesuvesiä, mahdollisia säilörehun puristenesteitä tai muutakaan nestemäistä orgaanista lannoitetta, ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai muiden vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, että siitä ei aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa. Kuivikelantaa ei saa levittää pohjavesialueen muodostumisalueelle, mutta levitys on sallittua pohjavesialueen rajan ja pohjavesialueen muodostumisalueen väliselle reunavyöhykkeelle sijoittuville pelloille, kun levitys tapahtuu keväällä ja lanta mullataan välittömästi.
11. Toiminnassa syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta on pyrittävä vähentämään. Syntyvä jäte on mahdollisuuksien mukaan lajiteltava ja toimitettava hyötykäyttöön. Toiminnassa syntyvät jätteet on varastoitava niin, ettei niistä aiheudu maaperän, pinta- ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa, epäsiisteyttä, roskaantumista eikä muuta haittaa taikka vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Toiminnassa on noudatettava voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä. Rehujätteet on varastoitava siten, ettei varastoinnissa aiheudu ravinnepäästöjä pinta- tai pohjavesiin, epäsiisteyttä taikka haju- tai muuta haittaa ympäristölle.
12. Tilalla itsestään kuolleet ja lopetetut eläimet on toimitettava sivutuoteasetuksen mukaiseen hyväksytyyn käsittelylaitokseen Honkajoelle tai hävitettävä polttamalla raatojen polttoon hyväksytyssä polttolaitoksessa. Jos kuolleita eläimiä joudutaan lyhytaikaisesti säilyttämään tilalla, se on tehtävä asianmukaisesti peitettynä, haittaeläimiltä suojattuna, tiivispohjaisella alustalla.

Jos tilalla haudataan kuolleina syntyneitä eläimiä, tulee raadot haudata maahan siten, että hautaamisesta ei aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, huomattavaa hajuhaittaa, maaperän tai pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa eikä muuta haittaa ympäristölle. Kuolleita eläimiä ei saa haudata luokitellulle pohjavesialueelle, vesilain (587/2011) 4 luvun 11 §:ssä tarkoitetulle vedenottamon suoja-alueelle, tulvanalaiselle alueelle, vesistöön viettävälle rinteelle eikä alle 250 metrin etäisyydelle talousvesikäytössä olevasta kaivosta, lähteestä tai muusta vedenottopaikasta. Kuolleet eläimet on haudattava vähintään metrin syvyyteen ja hautaamispaikka täytettävä maa-aineksella välittömästi. Kuolleita eläimiä ei saa haudata maatumattomassa pakkauksessa.

13. Vaaralliset jätteet ja toiminnassa käytettävät kemikaalit on varastoitava tarkoitukseen soveltuviissa varastoissa, tiiviillä alustalla. Vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa vastaanottajalle, jolla on lupa kyseisten jätteiden vastaanottamiseen.

14. Polttoaineet tulee säilyttää kaksoisvaipallisissa säiliöissä tai yksivaippaisissa säiliöissä, jotka ovat sijoitettuna suoja-altaaseen. Katetun suoja-altaan tilavuuden tulee olla vähintään 10 % suurempi kuin suoja-altaassa olevan suurimman säiliön tilavuus.

Polttonestesäiliön alustan ja tankkauspaikan tulee olla tiivis ja vuotojen pääsy maaperään ja pinta- ja pohjavesiin on estettävä.

Polttonestesäiliön välittömässä läheisyydessä tulee olla helposti saatavilla riittävästi imeytysainetta polttoainevuotojen varalta.

Polttonesteellä tai kemikaaleilla likaantuneet maa-ainekset on poistettava viipymättä ja pilaantuneet maa-ainekset ja käytetyt imeytysaineet on toimitettava vastaanottajalle, jolla on lupa kyseisten jätteiden vastaanottamiseen. Tilavuudeltaan yli 1,5 m³ polttonestesäiliön kunto tulee tarkastuttaa pätevällä tarkastajalla vähintään kerran kymmenessä vuodessa.

15. Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on välittömästi ilmoitettava palo- ja pelastusviranomaisen lisäksi valvontaviranomaiselle. Ympäristöhaittojen torjuntaan on ryhdyttävä heti vahingon sattuessa.

16. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan käyttöönottoon.

17. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta. Vuosiyhteenvedon tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- Eläinmäärät
- Tuotetun lannan määrä (m³/vuosi)
- Lannan vastaanotto- tai luovutussopimukset ja lannan toimittamisen ajankohdat
- Uudet tai muuttuneet lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja sopimukset
- Tiedot toiminnasta syntyneistä jätteistä (mukaan lukien kuolleet eläimet), niiden määrä ja toimituspaikka
- Tiedot polttoainesäiliöiden tarkastuksista
- Tiedot mahdollisista muutoksista ja poikkeuksellisista tilanteista toiminnassa.

Vuosiyhteenvedo on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Raportointi tulee tehdä ensisijaisesti sähköisesti ympäristönsuojelun valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän (YLVA) kautta.

18. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toiminnan olennaisista muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä Oulunkaaren ympäristöpalveluille. Ennen toiminnan lopettamista on esitettävä suunnitelma lopettamiseen liittyvistä toiminnoista. Toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on myös ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaaran tumista toiminnan vaikutusalueella, eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta eikä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 20 a §:n vastaista pintavesimuodostuman tai pohjavesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamisen vaarantumista tai mainitun lain 20 b §:n vastaista vesimuodostuman tilan heikentymistä.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä tai rakennusta ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusta ympäristölle haitallisista aineista, kuten esimerkiksi pölystä, hajusta tai melusta. Saman lainkohdan toisen momentin mukaan on räsituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa otettava huomioon paikalliset olosuhteet, räsituksen muu tavanomaisuus, räsituksen voimakkuus ja kesto, räsituksen syntymisen ajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Hakemus koskee toiminnan laajentamista pääosin jo olemassa olevan rakennuksen sisäisin järjestelyin ja vähäisin ulkoisin muutostöin. Uusi etälietesäiliö rakennetaan noin 3,5 kilometrin etäisyydelle tilakeskuksesta. Hakemuksessa on esitetty, että laajennuksen suhdeluku nykyiseen toimintaan nähden on 1,35.

Kun arvioidaan, saattaako toiminnasta aiheutua kohtuutonta räsitusta, on kyse tapauskohtaisesta harkinnasta, jossa on eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla otettava huomioon paikalliset olosuhteet, räsituksen muu tavanomaisuus, räsituksen voimakkuus ja kesto, räsituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat. Lisäksi merkityksellisiä seikkoja ovat etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin, alueen luonne, laajennuksen sijoittuminen alueella, hajun leviämissesteet ja häiriintyvien kohteiden sijainti sekä laajentumisen jälkeinen alueen eläinyksiköiden kokonaismäärä.

Etäisyys eläinsuojasta lähimmän naapurin asuinrakennukseen on huomattavasti lyhyempi kuin eläinsuoja-asetuksen liitteen 1 taulukossa 1 edellytetään nyt kysymyksessä olevan kaltaiselta toiminnalta. Lähin naapurin asuinrakennus sijaitsee noin 70 metrin päässä olemassa olevan navetan kaakkoi- eteläpuolella. Koillispuolella naapurin asuintalo sijaitsee noin 162 metrin päässä eläinsuojista. Lisäksi eläinsuojan itäpuolella sijaitsee kaksi vapaa-ajan asuntoa noin 230 metrin ja 240 metrin

etäisyydellä. Lyhyiden etäisyyksien vuoksi asia on ratkaistu ilmoitusmenettelyn sijaan ympäristölupakäsittelyssä.

Hakija on etukäteen pyytänyt kirjallisen suostumuksen toiminnan laajentamiselle lähimmän asuinkiinteistön omistajilta. Etenkin lähimmän naapurin suostumuksella katsotaan olevan vaikutusta, kun arvioidaan toiminnasta mahdollisesti aiheutuvan haitan tai rasituksen kohtuuttomuutta. Päätöksessä on annettu tarvittavat määräykset hajuhaittojen rajoittamiseksi.

Nykyisistä lietesäiliöistä kaksi sijaitsevat alle 50 metrin etäisyydellä lähimmästä vesistöstä. Eläinsuojan ulkoiset laajennukset sekä uusi etälietesäiliöt rakennetaan yli 50 metrin etäisyydellä vesistöstä.

Kun otetaan huomioon eläinsuojien eläinmäärä ja sijaintipaikan ympäristö, toiminta ei etukäteen arvioituna aiheuta terveystahaitta, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pinta-/pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminnalle ei ole kaavallista estettä.

Toimittaessa ympäristölupahakemuksen ja tämän päätöksen määräysten mukaisesti eläinsuojan toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Määräysten perustelut

Päätös on tehty hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle. Eläinten ikäjakauma saattaa vaihdella tuotantotilanteen mukaan, mutta toimintaa tulee harjoittaa siten, että lannantuotanto ja muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yhteenlasketun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia (määräys 1).

Nitraattiasetuksen (valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014) 4 §:n mukaan lannan varastointitilaa ei saa sijoittaa alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta (määräys 2).

Määräykset 3 ja 6-9 on annettu, jotta toiminnasta ei aiheutuisi merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai terveystahaitta tai kohtuutonta haittaa naapureille ja jotta ympäristön pilaantumisvaaraa voitaisiin ehkäistä tehokkaasti. Eläinsuojan, lantavarastojen ja muiden rakenteiden asianmukaisella käytöllä ja kunnossapidolla ehkäistään ympäristöhaittojen syntyminen. Lannan varastointitilojen vesitiiviys ja kattamisvaatimus perustuu nitraattiasetuksen 7 §:än. Lantavarastojen vuosittaisella tyhjentämisellä varmistetaan varastojen hyötytilavuuden säilyminen. Tyhjien varastojen rakenteet voidaan samalla tarkastaa silmämääräisesti mahdollisten vaurioiden varalta.

Hajuhaittojen vähentämistä koskevat määräykset on annettu eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin perusteella. Toiminnassa on syytä kiinnittää erityistä huomiota hajunhallintaan, koska vaikutusalueella on häiriintyneitä kohteita. Liettevarastojen kattaminen ja täyttäminen lietepinnan alapuolelta on tarpeen hajunhallinnan lisäksi myös ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi. Eläinsuojien hajupäästöt

laimenevat parhaiten, kun poistoilma johdetaan ulos eläinsuojien katolla sijaitsevien poistoilmahormien tai kattoharjan kautta (määräys 4 ja 7).

Lannan varastointitilavuutta on oltava 12 kuukauden laskennalliselle lannan tuotannolle. Lisäksi lantalatilavuudessa tulee ottaa huomioon eläinsuojan pesuvedet, maitohuoneen jätevedet ja kattamattomiin lietesäiliöihin kertyvä sadevesi. Lietelantaloiden tilavuusvaatimus perustuu nitraattiasetuksen (1250/2014) liitteen 1 mukaiseen eläinmäärän laskennalliseen lietelannantuottoon: 25,5 m³/lypsylehmä, 8,5 m³/hieho, 7,2 m³/lehmävasikka (ikä 6-12 kk) ja 3,6 m³/lehmävasikka (ikä alle 6 kk), yhteensä 1769,1 m³. Kuivikelannan osalta määrät ovat 6,1 m³/lehmävasikka (<6kk) eli yhteensä 85,4 m³.

Lietesäiliöiden tilavuusvaatimuksessa on huomioitu kelluvalla katteella ja kuorettumalla säiliöihin kertyvät sadevedet nitraattiasetuksen mukaisesti. Kate tai luonnollinen kuorettuma ei estä sadeveden pääsyä varastoon, joten sadevesien määrä tulee ottaa huomioon varaston mitoituksessa. Kun säiliössä on luonnollinen kuorettuma, tulee lisätä säiliökorkeutta lisätä 300 mm. Kun käytössä on muu kelluva kate, tulee säiliökorkeutta lisätä 500 mm ja lisäksi säiliön mitoituksessa tulee huomioida kelluvan katteen määrä, kuitenkin aina vähintään 100 mm. Lietesäiliöiden sadevesille varastointitilavuutta tulee olla yhteensä vähintään 409,9 m³. Lisäksi pesuvesille ja maitohuoneen jätevesille tulee hakemuksen mukaisesti varata tilavuutta 300 m³ ja puristenesteille 50 m³. Hakemuksen mukaan lietalantalatilavuutta on käytössä yhteensä 2679 m³ ja kuivalantalatilavuutta 162 m³. Tilan toimintaan varatut lantavarastot riittävät haetulle eläinmäärälle (määräys 5).

Lannan levitystä varten on oltava riittävästi peltoalaa ylilannoituksen ja siitä aiheutuvan huuhtoutumisriskin vähentämiseksi. Vaadittavan peltoalan laskemiseen on sovellettu valtioneuvoston asetuksen (138/2019) liitteettä 2. Lannan levitykseen käytettävissä olevaa peltopinta-alaa laskettaessa on käytetty hakemuksen mukaisia eläinmääriä. Naapureille ja lannanlevitysalojen läheisyydessä asuville aiheutuvaa hajuhaittaa voidaan vähentää lantaa levitettäessä esimerkiksi jättämällä tarvittaessa riittävä suojavyöhyke naapurin pihapiiriin ja muokkaamalla lanta maahan mahdollisimman pian. Pohjavesialueella tapahtuvaan viljelyyn on tarpeen antaa tiukempia määräyksiä pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. (määräys 9 ja 10).

Jätelain 13 §:n mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn sekä roskaantumisen estämiseksi on tarpeen antaa määräyksiä jätteiden ja kemikaalien varastoinnista ja jätteiden toimittamisesta käsiteltäväksi. Polttoaineen varastoinnista ja käsittelystä on annettu määräys ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Säiliön varastointipaikan ja tankkauspaikan riittäväällä suojauksella ja sen läheisyyteen sijoitetuilla imeytysaineilla voidaan ehkäistä maaperän pilaantumista mahdollisessa vahinkotilanteessa. Tiivispohjaiselta alustalta vuodot on helpompi havaita ja puhdistaa (määräykset 11-14)

Määräykset 14 ja 15 on annettu pilaantumisen ehkäisemiseksi ja häiriötilanteissa ja poikkeuksellisissa tilanteissa mahdollisesti syntyvien päästöjen ja niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Mikäli toiminnasta aiheutuu haittoja ympäristölle, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin haitan poistamiseksi. Haitallisten aineiden vuotamiseen on varauduttava ennalta ja alueella on oltava tarvittava

välineistö vahinkojen korjaamiseen. Valvontaviranomaisen on tarpeen tietää pilaantumisen vaaraa aiheuttavista tilanteista ja tehdyistä torjuntatoimenpiteistä.

Käyttämällä parasta taloudellisesti käyttökelpoista tekniikkaa voidaan tehokkaimmin ehkäistä toiminnan haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Toiminnanharjoittajan on tärkeää seurata alansa tekniikan ja menetelmien kehittymistä ja ottaa niitä tarvittaessa käyttöön (määräys 16).

Ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla valvontaviranomaisella on oikeus saada tietoja toiminnan lainmukaisuuden seuraamiseksi. Toiminnan raportointivelvoitteella varmistetaan lupamääräysten noudattamista (määräys 17).

Ympäristönsuojelulain 170 § mukaisesti toiminnanharjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnanharjoittajan vaihtumisesta, toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta tai muista toimintaa koskevista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten tai ilmoituspäätöksen noudattamiseen (määräys 18).

Vastaus Utajärven kunnan lausuntoon

Utajärven kunnan lausunnossa ei esitetty asioita, joita tulisi ottaa huomioon lupaharkinnassa. Toiminta on lausunnon mukaisesti kaavan mukaista.

Vastaus A:n muistutukseen

Muistutuksessa ei esitetty asioita, joita tulisi ottaa huomioon lupaharkinnassa.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §).

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän päätöksen määräyksiä ankarampia säännöksiä tai päätöksestä poikkeavia säännöksiä luvan voimassa olosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Luvanvaraisen toiminnan voi aloittaa kun lupa on lainvoimainen (YSL 198 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 6-12, 14-17, 19-20, 22-23, 27, 29, 35, 39-40, 42-44, 48-49, 52-53, 58, 62, 66, 70, 83, 85, 87, 89, 115 a, 123, 134, 170, 172, 174, 189-191, 198, 205 § ja liite 3 ja 4.

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 3-4, 11-14, 15, 20 §.

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) liite 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014).

Jätelaki (646/2011) 2, 5-6, 8, 12-13, 24, 28-29, 72-73, 118-120 ja 122 §.

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 2, 4, 8 ja 11-12 §.

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §.
Oulunkaaren ympäristölautakunnan (25.4.2024 § 28) hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.
Jätehuoltomääräykset Liminka, Muhos, Tyrnävä, Utajärvi, Lakeuden Eko 12.10.2023

Päätöksestä perittävä maksu

Lupahakemuksen käsittelymaksu

Oulunkaaren ympäristölautakunnan päätöksellään 25.4.2024 § 28 hyväksymän ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksan liitteenä olevan maksutaulukon kohdan 32. a) 4) perusteella kun kyseessä on eläinsuoja, jonka eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja alle 1 200, toimintaa koskevan ympäristöluvan käsittelystä peritään 1125 euroa. Maksutaksan kohdan 5.3 mukaan, kun kyseessä on toiminnan olennainen muuttaminen (YSL 29 § ja YSL115a §), käsittelymaksu voidaan määrätä enintään 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi. Käsittelymaksua on laskettu 25 %:lla.

Käsittelymaksu on 843,75 euroa.

Valvontamaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava säännöllisesti määräaikaistarkastuksin sellaisia ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraisia toimintoja, joiden valvontaviranomaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii. Määräaikaistarkastuksista peritään kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen maksu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 a §:ssä säädetyllä julkisella kuulutuksella (YSL 85 §). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Pudasjärven kaupungin ja Utajärven kunnan verkkosivuilla.

Ote pöytäkirjasta:

Jari Tikkanen
Lupa- ja valvontavirasto
Utajärven kunta
Oulun museo- ja tiedekeskus
Muistuttaja A

Ympäristöjohtajan päätösesitys

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös